

Thjum Arts

Niemand speelde zo behendig en intelligent met onze verwachtingspatronen. Dat verklaarde de vaak uitgestelde lach in de zaal. Thjum gunde ons die tijd om te bevatten wat hij zei en laste daarvoor perfect getimede stiltes in. Precies zoals de titel van zijn voorstelling belooft en suggereert dus: Stilte zoekt luisteraar. Het was vanaf zijn opkomst op dat grote lege toneel het uitgangspunt van al zijn grappen en beschouwingen. Ze dwongen ons om even stil te staan bij de ongemakkelijke realiteit van contactarmoede en gebrek aan sociale vaardigheden. Wat is dat eigenlijk, jezelf blijven? Hoe doe je dat dan, als leraar, als politicoloog of gewoon in de supermarkt? Het is een existentiële vraag, ook al ligt ze bij Thjum Arts nooit zwaar op de hand. Hij brengt geen spervuur van grappen maar een goed doordacht betoog, in heerlijk mooi Nederlands, opgesmukt met briljante oneliners. Die waren niet alleen ontzettend grappig maar ook onomstotelijk waar. Thjum heeft bovendien een goddelijk dansje in de benen en transformeerde de Minerva-speech van Thierry Baudet tot een absurde rap. Zijn mimiek is ontwapenend. Dat alles culmineerde in een mooi slotbetoog over bezinnen, vergeven, stilstaan, en de verzoening met de vergankelijkheid. Filosofie, sociologie en spiritualiteit in één, zonder dat de humor inboet aan kracht: het is maar weinig cabaretiers gegeven.

De Vriendendienst

Wie wil weten hoe het eraan toegaat in het hoofd van iemand met adhd moet naar De Vriendendienst gaan kijken. Yuri Disseldorp weet wat ritalin doet met je brein maar vooral wat het verhindert en omfloerst. Hij laat zijn adhd liever de vrije loop, de drang om te entertainen zoals hij zelf zegt. Met alle bochten, kronkels en gedachtesprongen van dien. En hij slaagt er ook in om uit die vloedgolf van ideeën en impulsen een even verrassende als samenhangende conference te halen, energiek en dynamisch gebracht, met veel fysieke kracht en de gepaste mimiek. Yuri beeldt evengoed het ultieme gay dansje uit als een stukje Shakespeare. Zijn humor is soms absurd, dan weer diepzinnig. De krankzinnige medley van liedjes en imitaties deed het oudste jurylid denken aan het debuut van André Van Duin, meer dan een halve eeuw geleden. De andere juryleden overtuigden hem ervan dat dat zeker geen slechte referentie is. Het gemak en het spelplezier waarmee Yuri Disseldorp die hele mentale rollercoaster vertaalt naar een sterk opgebouwde podiumact is eigen aan groot talent. Maar hij staat niet alleen op het podium. Zijn gedachten resoneren in het gitaarspel van Peer Thielen, eerst in een korte, jankende ouverture, dan met kleine licks en akkoorden, filmmuziek waardig. Hij creëert een soort alternatieve soundtrack bij het verhaal van Yuri, en tegelijk een klankbord. We horen de vonken in het adhd-brein, we voelen de blues in het hart van de verteller. In het slotliedje maakt Yuri niet alleen zijn verhaal mooi rond maar horen we ook een mooie muzikale finale. De Vriendendienst heeft impact gemaakt.

Lisa Ostermann

Lisa Ostermann had vanaf seconde 1 iedereen in de ban. Ze was creatief met taal, zang, rap, dans, humor en zelfs haar haar. Elke zin, elke blik, elk gebaar zat op de juiste plaats. Lisa bespeelde haar publiek perfect en kwam zo moeiteloos weg met de schijnbaar bruske overgangen tussen muziek en gesproken woord. De grappen die daarbij hoorden waren scherp en nieuw. Wat conventioneel lijkt in deze voorstelling blijkt telkens een opstapje naar een verrassend moment, een onverwachte wending of humor uit een vreemde hoek. Lisa had ook de beste liedjes van het deelnemersveld, soms grappig, soms ontroerend.

Het autobiografische verhaal dat Lisa vertelt, zal veel mensen bekend voorkomen.

Als kind van gescheiden ouders heeft ze bijtend sarcasme ontdekt als overlevingstechniek, en dat komt haar op het podium nu uitstekend van pas. Wat een ongemakkelijk gedoe toch, die papadag. En wat te doen als iemand van de stieffamilie zich uit als fan van Thierry Baudet? Het zijn erg herkenbare fenomenen en situaties, veelal gesitueerd in de familiale kring. Lisa Ostermann schuwt de grote thema's niet maar benadert ze wel vanuit haar eigen ervaring, waardoor ze een stuk dichterbij komen, en je als kijker confronteren met je eigen gedrag.

Lisa kreeg in de finale te maken met enkele ongemakken maar ging daar opvallend soepel en elegant mee om. Ze haalde er zelfs nog een paar uitstekende nieuwe grappen uit.

Dit was een excellente voorstelling, met een mooie spanningsboog, perfect evenwichtig en afgerond. Het spelplezier spatte eraf. De jury kijkt reikhalzend uit naar haar eerste voorstelling.

De winnaar van het 42ste BNN Vara Leids Cabaretfestival is **Lisa Ostermann**.